

gospodarske, obrtniške in národne.

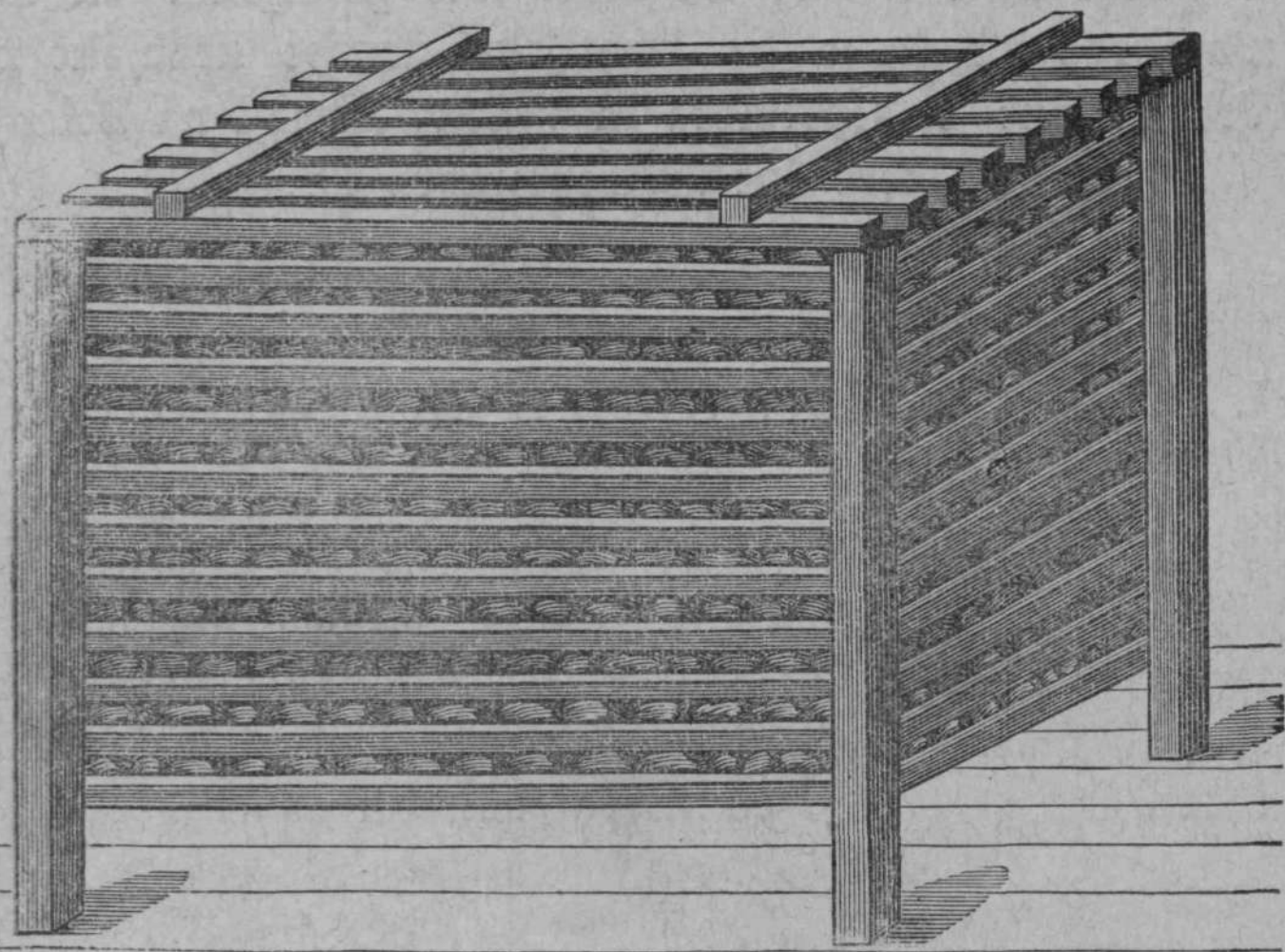
Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemaje za celo leto 3 gld. 40 kr. za pol leta 1 gld. 70 kr. za četrt leta 90 kr pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 10 kr.

V Ljubljani 20. avgusta 1890.

Obség: Kako semenski krompir ohraniti dober. Zakaj bi udje kmetijske družbe skupnih poučnih izletov ne napravljali? — Program. — O brejih kobilah. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.**Kako semenski krompir ohraniti dober.**

I. Zimmer piše v nemškem gospodarskem listu „Oekonomu“ sledeĉe: Moja klet je razpostavljena povodju, in tako se mi je uže dvakrat pripetilo, da sem prišel ob ves svoj semenski krompir. Mislil sem, kako



Podoba 1.

temu pomagati, in slednjiĉ dam narediti zaboje, v katere gre po 100 do 125 $\frac{kg}{m^3}$ krompirja. Zaboji so narejeni iz štirih vogelnikov, ki so spodaj ob enem kakih 25 $\frac{cm}{m}$ visoke noge. Tla, pokrov in strani so od lat, ki so pribite s presledki od nekaj centimetrov. Krompir se jeseni, ko je osušen in izbran, napolni ter pokrije spokrovom, ki brani, da se ne primeša druga vrsta krompirja. Tako ohranim sedaj že več let krompir brez kali

do pomladi, in ĉe povodenj preti, morajo se zaboji kamor koli si bodi prnesti, ne da je treba krompir premetavati, kar je zlasti pomladi zelo škodljivo. Zaboji imajo pa še drugo prednost. Kakih 14 dni, predno je krompir saditi, velim zaboj (glej podobo 1.) nesti na kak zraĉen kraj ter ga pokriti s kako rahlo reĉjo. Kmalu se naredo kratke, a moĉne kali, katere obzelenitev krompirja moĉno pospešujejo. Tudi bolre krompirje je lahko spoznati ter jih lahko potem odbrati.

Zakaj bi udje kmetijske družbe skupnih poučnih izletov ne napravljali?

Letošnja dunajska kmetijska in gozdarska razstava dala mi je povod k sledeĉim vrsticam. Koliko najzanimivejših predmetov iz vseh vej kmetijstva ni tam zastopanih? Koliko prekoristnega ne najde v razstavi sleharni kmetovalec? Pa kako priliĉno majhno bode število tistih naših kmetovalcev, kateri bodo vse to videli, opazovali ter vsak po svoje doma ukoristili? Preverjen sem, da bi marsikdo izmed imovitih naših gospodarjev kaj rad na Dunaj potoval ko bi imel katerega ĉloveka, ki bi ga tje spremljal in ga vodil po Dunaji in dunajski okolici (Klosterneuburg, Mōdling itd.), osobito pa po razstavi. Ker pa takega ĉloveka nima, ostane doma, in dunajska, reĉi se sme, velikanska, prezanimiva, prekoristna kmetijska in gozdarska razstava bode zakljuĉena, ne da bi jo bil videl. Temu dalo bi se pa po mojem mnenju kaj lahko odpomoĉi, in sicer tako le. Centralni odbor naše slavne c. kr. kmetijske družbe razpisal naj bi skupen razstavni izlet udov kmetijske družbe, doloĉil dan odpotovanja iz Ljubljane, doloĉil pa tudi moĉa, kateri bi izlet vodil. In boljšega, sposobnejšega od dakega benega tajnika gospoda Gustava Pirca deĉela paĉ nima



Na osnovo takega skupnega razstavnega izleta misliti, bilo je seveda že pred razstavo pravi čas. No pa čas je še vedno, ako se stvar s potrebno urnostjo in energijo začne ter izvede. Kaj na mestu bil bi enak izlet bodoče leto v zlato Prago, ko bodo Čehi veliko deželno kmetijsko, gozdarsko ter obrtniško razstavo osnovali. Taki skupni izleti bili bi sploh ob vsaki prihodnji razstavi na mestu. Pri nas, ali za nas kranjske kmetovalce je to pač nekaj novega, nova misel. Tako ravnajo po drugih deželah, kakor na Češkem, Moravskem, Avstrijskem, Ogrskem itd., koder so taki skupni izleti že več let sem vpeljani. Bil sem le pet dni na letošnji dunajski razstavi, pa v tem kratkem času udeležili so se je skupno udje neke spodnje avstrijske kmetijske skupine (kasino) in udje kmetijske družbe moravske. Z Ogrskega pa je bilo prijavljenih kaj dosti takih skupnih izletov.

Pa ne le ob razstavah, ampak vsako in, ako že ne vsako, pa vsaj vsako drugo leto napravljali naj bi udje kmetijske družbe skupne poučne izlete po naši in po sosednih deželah. To pa po vzgledu naših gozdarjev, nemških čebelarjev itd. Koliko koristnega bi marsikdo na svojem posestvu ne izvedel, ako bi priliko imel, kje stvar že izpeljano videti. Letos sem z učitelji in učenci deželne kmetijske šole v Grmu poučen izlet storil na grajščini grofa Barba v Rakovnik-Dobu in na grajščino barona Berga v Mokronogu. Ko smo polje, hleve, mlekarstvo gospoda grofa ogledovali, mislil sem si: glejte, kako koristno bi pač bilo, ako bi marsikateri naših imovitih gospodarjev zdaj tukaj bil, da bi videl, kako kaže dandanes gospodarstvo preustrojiti, kako kaže obilno pridelovanje žita opustiti ter se živinarstva in s tem spojenega mlekarstva poprijeti. Mislil sem si, kako koristno bi pač bilo za marsikaterega posestnika, ki ima obilo senožeti v ravnini, da bi pri grofu Barbu videl, kako se trava s strojem kosi, s strojem grabi, s strojem suši; kako se komaj pokošena krma v „silo“ vloži in tako jako dosti stroškov za kaj drage delavce prihrani, krma pa pri najslabšem deževnem vremenu vendar le čista, nepokvarjena ohrani.

Mislil sem si dalje: kako koristno bi pač bilo, da bi marsikateri naših gospodarjev videl, kako se da mimo ali še celo po posestvu tekoča voda za gonitev mlatilnice, slamoreznice, reporeznice itd. izkoristiti.

No pri ogledovanju uzornih umetalnih senožeti barona Berga pri Mokronogu sem si zopet mislil: o kako prekoristno bi pač bilo, da bi si marsikateri naših gospodarjev, posestnikov malovrednih, kislih, mlakastih senožeti ogledal te senožeti, da bi se prepričal, kako se da kaj malo vredna mlakasta senožet z umetalnim sušenjem, spojenim z namakanjem v najboljšo senožet spremeniti z ozirom na množino, kakor tudi na dobroto sena. Baron Berg prideluje dandanes po svojih umetalnih senožetih do 80% več sena nego ga je pred zboljšanjem prideloval, in seno je fino, sladko seno, poprej pa je

bila najslabša konjina, kakešno njegovi sosedje še dandanes prideljujejo.

In tako nahaja se še marsikje v naši deželi, ali pa po sosednih deželah, na pr. na Štajarskem, Koroškem, Primorskem kako vzgledno urejeno posestvo, katero bi si naši imoviti, napredovanja željni gospodarji z največjo koristjo ogledali, le prilike manjka. Skupni poučni izleti podajali bi pa tako priliko najbolje. Ob takih izletih bi se seznanili lahko udeleženci tudi z ureditvijo naših kmetijskih šol in zavodov, in marsikateri bi se preveril, da je pač jako malo umno, gospodarstvu namenjenega sina iz gimnazije ali realke h gospodarstvu predstaviti, ne da bi ga v kmetijski šoli, katero dežela z velikimi stroški vzdržuje, dal izšolati. Take izlete spojili bi lahko tudi z poučnimi predavanji, z razgovori o zastopstvu kmetijskega stanu po naših deželnih zborih in v državnem zboru. Ob takih prilikah seznanjali bi se kmetovalci med sabo, marsikateri bi lahko stopil v zvezo za to in ono reč z domačim poštenjakom, a ne občeval s tujim človekom sumnega značaja. Marsikdo bi se s svojo lepo domovino seznanil od blizu: Gorenjec spoznal bi Dolenjsko, Dolenjec Gorenjsko, Kranjec spoznal bi Štajarca, Korošca, Primorca, Štajarac, Korošec, Primorec Kranjca itd. Potovanje je dandanes vendar jako po ceni, napredek v kmetijstvu prepotreben, zato ne odlašajmo dlje, ampak osnujmo skupne poučne izlete udov kmetijske družbe.

R. Dolenc.

Program

konjskih dirk v trab za 1890. leto prirejenih od konjarskega odseka c. kr. kmetijske družbe kranjske na Vrhniki dne 6. septembra in v Šent Jarneji na Dolenjskem dne 13. septembra t. l.

Dirki bodete na dan premovanja konj popoldne točno ob 2. uri.

I. Dirka treh- in štiriletnih kranjskih žrebcev in kobil.

Določila za dirko na Vrhniki.

Daljava 1200 metrov. Darila se bodo izplačala le tedaj, ako pride konj vsaj v treh minutah na cilj. Ako se pa oglasi samo en tekmovalec, dobi prvo darilo le tedaj, ako pride v dveh in pol minutih na cilj.

Prvo darilo . 40 gld.

Drugo „ . 20 gld.

Tretje „ . 10 gld.

Določila za dirko v Št. Jarneji.

Daljava 1000 metrov. Prvo darilo se bode izplačalo le tedaj, ako pride konj vsaj v treh minutah na cilj. Ako se pa oglasi samo en tekmovalec, dobi prvo darilo le tedaj, ako pride v dveh in pol minutah na cilj.

Prvo darilo . 100 gld.

Drugo „ . 40 gld.

Tretje „ . 20 gld.